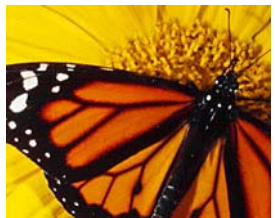
WWF for a living planet®

Norge – en sinke i Europa?

Norsk naturforvaltning og EUs naturvernstandard

Rasmus Reinvang
Koordinator Landmiljø og Europa-politikk, WWF.
Fagdagen 31. oktober 2006.
Direktoratet for Naturforvaltning, Trondheim.

Bakgrunn / Europa og biologisk mangfold

Intakte økosystemer er grunnlaget for vekst og velstand (FNs MEA)

De samme internasjonale konvensjoner ligger til grunn for naturvernpolitikken i EU-landene og Norge

- Bern-konvensjonen og FN-konvensjonen om biologisk mangfold

De samme truslene gjør seg gjeldende

- Økonomisk vekst som medfører stadig større press på naturen.

Den samme negative utviklingen finner sted

- EEA: 52 prosent av ferskvannsfiskarter, 42 prosent av pattedyrarter og 45 prosent av sommerfugl- og krypdyrarter i Europa er truet.
- WWFs naturindeks for Norge viser at norske dyrebestander i gjennomsnitt er redusert med 35 prosent siden 1975.

EUs habitatdirektiv

I EU har medlemslandene nedfelt sine internasjonale naturvernforpliktelser i et felles lovverk (habitatdirektivet).

Habitatdirektivet

• utpeker de mest sjeldne europeiske artene og naturtypene.

• definerer et felles minimumsnivå i EU-landenes vern av truet natur.

• forplikter EU-landene til å sikre ”god bevaringsstatus”.

• forplikter EU-landene til å utpeke egen verneområder, Natura 2000.

• gir EU-kommisjonen myndighet til å overvåke landenes gjennomføring

• gir EF-domstolen myndighet til å sanksjonere land som blir dømt for å bryte regelverket

• Habitatdirektivet er et minimums- og rammeregelverk.

Hvordan fungerer det rent praktisk?

- EU er inndelt i ”biogeografiske regioner”. På biogeografiske seminarer defineres trua arter og naturtyper av europeisk betydning
- Hvert land tilpasser sin lovgiving til kravene habitatdirektivet stiller om å sikre ”gunstig bevaringsstatus” for trua natur.
- Hvert land utpeker områder som skal vernes for å sikre sine forekomster og sender listen til EU-kommisjonen.
- Kommisjonen godkjenner listen, eller ber om utvidelser…
- Hvert land etablerer Natura 2000-områder
- Hvert sjette år rapporterer landene på utviklingen for den trua naturen
- Med jevne mellomrom revideres listene over trua arter og naturtyper

- NB: Regelverket gjelder kun den natur som regnes som truet i et Europa-perspektiv. Resten er opp til nasjonal lovgiving.

Hva betyr ”gunstig bevaringsstatus?”

Truede arter

- data for *bestandsutvikling* viser at arten kan overleve på lang sikt i sine naturlige leveområder
- *utbredelsesområdet* ikke reduseres
- det er, og vil i framtiden være, tilstrekkelige store *habitater* til populasjonens overlevelse på lang sikt

Truede naturtyper

- *utbredelsesområdet* er stabilt eller økende
- *forekomsten* innen utbredelsesområdet er stabilt eller økende
- *særlige strukturer* og *funksjoner* som er nødvendige for opprettholdelse på lang sikt er og vil fremover være til stede

Virker EUs naturvernsatsing?

Ja

- Habitatdirektivet har medført et løft for naturvern i Europa
- Sverige har for eksempel nesten doblet sine verneområder for truet natur
- 18 prosent av EU15 er vernet som natura 2000-områder
- Kommisjonen og EF-domstolen forsvarer regelverket

Men ikke godt nok

• I mange land etterslep i gjennomføringen (overvåking, forvaltningsplaner)

• Infrastrukturutbygging ”overkjører” naturvernregelverk

• Den trua naturen sikres ikke godt nok / negativ innvirkning består

  • Ny WWF stikkprøverapport viste at av 19 utvalgte arter / naturtyper, hadde 60 prosent ”dårlig bevaringsstatus” etter regelverkets kriterier

EUs regime vs norsk naturvernstandard

- Mer systematisk vitenskapelig bygget opp
    - over 75 % av våre verneområder er artsfattig fjell
- Tilstandsmål, ikke ”tiltaksmål”
    - Vernet gjelder *for* området, ikke kun *i* området
- Økosystemorientert, ikke ”artsorientert”
- Regelverket har sektorovergripende effekt
- En overnasjonal instans med sanksjonsmulighet overvåker
- Mer faglighet og mindre rom for ad hoc politiske hensyn

Habitatdirektivet og naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven er større, for den gjelder all natur!

- Lovutvalget har lagt frem et godt, helhetlig og ”prinsipielt” forslag

Mht den mest trua naturen

- Samme lest som habitatdirektivet; økosystemorientert forvaltning, bærekraftig bruk, ”prioriterte arter”, ”utvalgte naturtyper”, lovgiving også i økonomisk sone.

MEN hvordan går vi fra prinsipp/intensjon til handling?

- OECD 2001: Norge har gode miljømål, men er dårlige på gjennomføring…
- Forslaget: Ordet ”kan”… mhp tilstandsmål, prioritere arter, utvalgte naturtyper
- Mangler mekanismer som sikrer gjennomføring i praksis. (Miljøombud?)

Får vi en systematisk gjennomgang av *hva* som er vår mest truede natur, *hvor* den er, med *eksplisitt krav om sikring*?

EØS *for* natur?

Soria Moria:

- Norge skal gjenreises som miljøforegangsland
- Vi skal samarbeide med EU gjennom EØS og ta i bruk det beste i EUs miljølovgiving også der det ikke omfattes av EØS
- Vi skal stanse tapet av biologisk mangfold innen 2010

WWF foreslår

- La oss ta habitatdirektivet inn i EØS. Direktivet er grunnlaget for 25 EU-lands samarbeid om en minimumsoppfølging av FN- forpliktelser.
- Dette vil gi naturmangfoldloven mer tyngde og gjennomføringskraft.
- La oss deretter med naturmangfoldloven sette en ny standard for nasjonal lovgiving for bærekraftig bruk av naturen.
- … da kan vi kalle oss et foregangsgland.

WWF *for a living planet*®

www.panda.org/ www.wwf.no

